

Asia C-814/19

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

6.11.2019

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division,
Birmingham District Registry (Yhdistynyt kuningaskunta)

Ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen tekemispäivä:

31.10.2019

Kantajat:

AC

TM

GM

MM

Vastaajat:

ABC SL

XYZ PLC

HIGH COURT OF JUSTICE

[--]

QUEEN'S BENCH DIVISION

BIRMINGHAM DISTRICT REGISTRY

ASIASSA, JOSSA ASIANOSAISINA OVAT

AC

ENSIMMÄISENÄ KANTAJANA

JA

TM

TOISENA KANTAJANA

JA

**GM
KANTAJANA**

KOLMANTENA

(edunvalvojanaan hänen äitinsä AC)

JA

**MM
KANTAJANA**

NELJÄNTENÄ

(edunvalvojanaan hänen äitinsä AC)

SEKÄ

**ABC SL
VASTAAJANA**

ENSIMMÄISENÄ

JA

XYZ PLC

TOISENA VASTAAJANA

[– –] [alkup. s. 1] [– –] kun ensimmäinen vastaaja on **PYYTÄNYT** ennakkoratkaisupyynnön esittämistä Euroopan unionin tuomioistuimelle tämän välipäätöksen liitteessä esitetyistä kysymyksistä

[– –] **JA KUN ON TODETTU**, että jotta tuomioistuin voi ratkaista käsiteltävän asian, on tarpeen ratkaista unionin oikeuden tulkintaa koskevia kysymyksiä ja että on asianmukaista pyytää unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua niistä,

PÄÄTETÄÄN SEURAAVAA:

1. Unionin tuomioistuimelle esitetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä SEUT) 267 artiklan nojalla tämän välipäätöksen liitteessä esitetyt, asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (uudelleenlaadittu) 13 artiklan 2 ja 3 kohdan tulkintaa koskevat kysymykset;
2. Tämä välipäätös toimitetaan viipymättä unionin tuomioistuimeen;

[– –] [alkup. s. 2]

LIITE

A: Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin

1. Tämän SEUT 267 artiklan mukaisen ennakkoratkaisupyynnön esittää High Court of Justice (England and Wales), Queen's Bench Division (Birmingham District Registry). [– –]

B: Asianosaiset

2. [– –].[– –]: oikeudellisia edustajia koskevia yksityiskohtia]
3. Ensimmäisellä vastaajalla on keinohedelmöityshoitoa tarjoava klinikka Madridissa, ja sen kotipaikka Espanjassa. [– –]. [– –]: oikeudellisia edustajia koskevia yksityiskohtia]
4. Toinen vastaaja on vakuutusyhtiö, joka oli myöntänyt tosiseikkojen tapahtumaiikaan ensimmäiselle vastaajalle vastuuvakuutuksen ja jonka kotipaikka on Espanjassa. Se ei ole osapuolena siltä osin kuin on kyse ensimmäisen vastaajan väitteistä, joissa kiistetään tuomioistuimen toimivalta, tai tästä ennakkoratkaisupyynnöstä.

C: Riidan kohde ja tosiseikat

5. Vuoden 2010 lopulla ensimmäinen ja toinen kantaja, joiden kotipaikka oli tuolloin ja on edelleen Englannissa, tekivät ensimmäisen vastaajan kanssa sopimuksen keinohedelmöityshoidon tarjoamisesta sen Madridissa sijaitsevalla klinikalla käyttämällä lahjoitettuja munasoluja. Hoito tehtiin Madridissa vuoden 2010 lopulla ja vuonna 2011, ja sen seurauksena ensimmäinen kantaja tuli raskaaksi kesällä 2011 alkioista, jotka oli hedelmöitetty ensimmäisen vastaajan laboratoriossa Espanjassa käyttämällä lahjoitettuja munasoluja, jotka ensimmäinen vastaaja oli saanut espanjalaiselta lahjoittajalta, ja toisen kantajan spermaa. Kolmas ja neljäs kantaja syntyivät tämän hoidon tuloksena Yhdistyneessä kuningaskunnassa 27.3.2012. Molemmilla diagnosoitiin myöhemmin kystinen fibroosi. Geenivirhe oli peräisin toiselta kantajalta ja munasolujen lahjoittajalta. **[alkup. s. 3]**
6. Ensimmäinen vastaaja vastasi sen Madridissa sijaitsevan klinikan toiminnasta, joka antoi kolmannen ja neljännen kantajan syntymään johtanutta keinohedelmöityshoitoa ensimmäiselle ja toiselle kantajalle.
7. Kantajat vaativat ensimmäiseltä vastaajalta korvausta vahingoista ja menetyksistä, joita heille neljälle on aiheutunut siitä, että kolmannella ja neljännellä kantajalla on kystinen fibroosi. Kantajat väittävät, että ensimmäisellä vastaajalla oli deliktiin perustuvaa vastuuta koskevan Espanjan oikeuden nojalla velvoite tarjota lääketieteellisiä palveluja ja hoitoa alan pätevien ammattilaisten vastuullisen elimen asianmukaisena pitämisen huolellisuuden ja edellyttämien taitojen mukaisesti ja että tätä velvoitetta rikottiin. Ensimmäinen ja toinen kantaja

väittävät lisäksi, että ensimmäisellä vastaajalla oli heitä kohtaan samansisältöinen sopimusvelvoite, jota rikottiin. Vastaajat kiistävät olevansa vastuussa.

8. Kanne nostettiin [– –] 17.10.2018 ja annettiin sen jälkeen tiedoksi vastaajille, joita edustaa eri henkilö. Kantajat vetosivat toista vastaajaa koskevan toimivallan osalta uudelleenlaaditun asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (jäljempänä uudelleenlaadittu Bryssel I -asetus) 11 artiklan 1 kohdan b alakohtaan ja 13 artiklan 2 kohtaan. Toinen vastaaja ei kiistänyt tätä toimivaltaa.
9. Ensimmäinen vastaaja kiisti 4.2.2019 päivätyllä kirjelmällään Englannin ja Walesin tuomioistuinten toimivallan käsitellä sitä vastaan esitettyjä vaatimuksia.
10. Istunnossa kantajat väittivät, että ensimmäistä vastaajaa koskeva toimivalta perustui uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 13 artiklan 3 kohtaan. Kantajat vetosivat lisäksi 17 ja 18 artiklan mukaiseen toimivaltaan.
11. Ensimmäinen vastaaja kiisti, että kantajien vaatimukset kuuluvat 13 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan; se kiisti myös sen, että kolmas ja neljäs kantaja ovat 13 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja ”vahingon kärsineitä”; ensimmäinen vastaaja kiisti edelleen, että se suuntaa toimintaansa Englantiin ja Walesiin 17 ja 18 artiklassa tarkoitetulla tavalla ja että kolmas ja neljäs kantaja ovat kuluttajia. **[alkup. s. 4]**
12. Ensimmäisen vastaajan esittämiä väitteitä käsiteltiin [– –] High Courtissa 23.6.2019. High Court katsoi 24.9.2019 antamassaan ratkaisussa, ettei kolmatta ja neljättä kantajaa voida pitää kuluttajina mutta että ensimmäinen vastaaja suuntasi toimintaansa Englantiin ja Walesiin, joten ensimmäisellä ja toisella kantajalla on oikeus vedota 17 ja 18 artiklaan. Ensimmäinen vastaaja on valittanut toiminnan suuntaamista koskevasta toteamuksesta, mutta tämä ennakkoratkaisupyyntö ei koske uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 4 jakson nojalla esille tulevia kysymyksiä. High Court teki yhteenvedon asianosaisten 13 artiklan 3 kohdasta esittämistä lausumista ja päätteli, että oli tarpeen esittää ennakkoratkaisukysymyksiä unionin tuomioistuimelle, jotta se voisi ratkaista lopullisesti ensimmäisen vastaajan oikeudenkäyntiväitteen, joka koskee englantilaisen tuomioistuimen toimivaltaa.

D: Asian kannalta merkitykselliset kansalliset oikeussäännöt

13. Vuonna 2015 asiassa Hoteles Pinero Canarias SL v. Keefe [– –] Court of Appeal of England and Wales tarkasteli asetuksen (EY) N:o 44/2001 (jäljempänä Bryssel I -asetus) 11 artiklan 3 kohdan (nykyisin uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 13 artiklan 3 kohta) soveltamisalaa ja katsoi, että se oli toimivaltainen Espanjaan sijoittautunutta hotellia koskevassa asiassa, jossa oli esitetty vaatimus myös [suoraan] hotellin vastuuvakuutuksen antajaa vastaan.

14. Hotelli valitti kyseisestä päätöksestä [Yhdistyneen kuningaskunnan] Supreme Courtiin, joka esitti elokuussa 2017 unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset (ks. asia C-491/17 [EUVL 2017, C 347, s 18]).
- a. ”Edellytetäänkö 11 artiklan 3 kohdassa [nykyisin uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 13 artiklan 3 kohdassa], että vahingon kärsineen vakuutuksen ottajaa/vakuutettua vastaan esittämä vaatimus koskee vakuutusasiaa sillä tavoin, että siinä on kyse vakuutus sopimuksen pätevydestä tai vaikutuksesta?
 - b. Edellytetäänkö 11 artiklan 3 kohdassa, että syntyy ristiriitaisten tuomioiden vaara, jollei haastamista samaan menettelyyn sallita?
 - c. Onko tuomioistuimella harkintavaltaa siltä osin, salliiko se haastamisen samaan menettelyyn, kun kyse on 11 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvasta vaatuksesta?” [alkup. s. 5]
15. [– –] Ennakkoratkaisupyyntö peruutettiin [Supreme Courtin 16.5.2018 antamalla määräyksellä ja asia C-491/17 poistettiin unionin tuomioistuimen rekisteristä].
16. [– –]
17. Asianosaiset ovat yhtä mieltä siitä, että vaatimuksiin sovelletaan Espanjan lainsäädäntöä Rooma I ja II -asetusten [asetusten N:o 864/2007 ja N:o 593/2008] mukaisesti. High Court ei vastaanottanut todisteita Espanjan lainsäädännön asiaa koskevista säännöksistä tai Espanjan oikeudessa vaatimuksissa esille tuleviin kysymyksiin omaksutusta lähestymistavasta. Käsiteltävässä asiassa ei siten ole sopimusvelvoitteita ja sopimukseen perustumattomia velvoitteita koskevia asian kannalta merkityksellisiä kansallisia oikeussääntöjä, joihin asianosaiset vetoaisivat.

E: Asian kannalta merkitykselliset unionin oikeussäännöt

18. Uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 13 artiklassa säädetään seuraavaa:
- ”1. Vastuuvakuutusta koskevassa asiassa kanne vakuutuksenantajaa vastaan voidaan nostaa myös siinä tuomioistuimessa, jossa vahingon kärsinyt on nostanut kanteen vakuutettua vastaan, jos tämä on tuomioistuimen lain mukaan sallittua.
 2. Vahingon kärsineen suoraan vakuutuksenantajaa vastaan nostamaan kanteeseen sovelletaan 10, 11 ja 12 artiklan säännöksiä, jos tällainen suora kanne on sallittu.
 3. Jos tällaiseen suoraan kanteeseen sovellettavan lain mukaan on sallittua ajaa kannetta myös vakuutuksenottajaa tai vakuutettua vastaan, sama tuomioistuin on toimivaltainen heidänkin osaltaan.”

19. Asiassa KABEG, C-340/16 [tuomio 20.7.2017, EU:C:2017:576], unionin tuomioistuimelle esitetty kysymys koski sitä, oliko työnantaja, joka maksoi liikenneonnettomuudessa loukkaantuneen työntekijänsä palkan tämän ollessa sairauslomalla, [Bryssel I -asetuksen johdanto-osan 13 perustelukappaleessa tarkoitettu] ”heikompi osapuoli” kolmanteen vastuuvakuutuksen antajaan nähden vedottaessa Bryssel I -asetuksen 3 jakson toimivaltasääntöihin. Julkisasiamies Bobek tarkasteli samassa asiassa [18.5.2017] esittämässään ratkaisuehdotuksessa [EU:C:2017:396] sitä, voitiinko tämä asia luokitella ”vakuutusta koskevaksi asiaksi”. Hän katsoi, että [kyseistä] käsitettä on tulkittava itsenäisesti ja yhtenäisesti. Lähtökohta sen selvittämiseksi, mikä on vakuutusta koskeva asia, on ”vaatimuksen peruste” (toisin sanoen on tarkasteltava sitä, miksi kanne tiettyä vastaajaa vastaan on nostettu) [ratkaisuehdotuksen 36 kohta]. Julkisasiamies Bobek katsoi, että kanteen kohde kuuluu 3 jaksossa tarkoitettujen vakuutusta koskevan asian käsitteen piiriin, ”jos se koskee vakuutus-suhteesta johtuvia oikeuksia ja velvollisuuksia” [39 kohta]. [alkup. s. 6] Unionin tuomioistuin ei tarkastellut tuomiossaan suoranaisesti sitä, missä määrin vaatimuksen on oltava ”vakuutusta koskeva asia”, jotta se voi kuulua 3 jakson soveltamisalaan, eikä sitä, mitä käsitteellä ”vakuutusta koskeva asia” tarkoitetaan.
20. Tuomiossa KABEG unionin tuomioistuin totesi kuitenkin, että 1) heikomman osapuolen käsite vakuutusta koskevissa asioissa on ymmärrettävä laajemmin kuin kuluttajien tekemiä sopimuksia koskevissa asioissa tai työsopimuksia koskevissa asioissa [tuomion 32 kohta]; 2) työnantajia, joille niiden työntekijöiden oikeudet korvauksiin ovat siirtyneet, voidaan pitää asetuksen 3 jaksossa tarkoitettuina vahinkoa kärsineinä henkilöinä (niiden koosta ja oikeudellisesta muodosta riippumatta); 3) asianomaista työnantajaa voidaan pitää ”heikompana osapuolena” vakuutuksenantajaan nähden, mistä unionin tuomioistuimen mukaan seurasi, että 4) ”– – työnantaja, jolle liikenneonnettomuuteen joutuneen työntekijän, jolle työnantaja on edelleen maksanut palkkaa, oikeudet ovat siirtyneet, voi ’vahingonkärsineenä’ nostaa kanteen mainitussa onnettomuudessa mukana olleen ajoneuvon vakuutuksenantajaa vastaan sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, johon se on sijoittautunut, silloin, kun suora kanne on mahdollinen” [tuomion 37 kohta].
21. Unionin tuomioistuin ei tarkastellut ennakkoratkaisukysymyksiä asiassa Keefe [koska se ei ollut tarpeen], eikä julkisasiamies esittänyt asiassa ratkaisuehdotusta.
22. Unionin tuomioistuin on tarkastellut sitä, mitä ”vahingon kärsineellä” Bryssel I -asetuksen 11 artiklassa [uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 13 artiklassa] tarkoitetaan, ja tulkinnut tätä käsitettä siten, että sillä voidaan tarkoittaa ”paitsi henkilöä, joka on välittömästi kärsinyt vahingon, myös henkilöä, joka on kärsinyt sen vain välillisesti”, ks. [tuomio 17.9.2009,] Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, [EU:C:2009:561] 25 kohta. Unionin tuomioistuin ei ole tarkastellut sitä, voivatko kolmannen ja neljännen kantajan kaltaisessa asemassa olevat henkilöt täyttää nämä edellytykset, mihin voi liittyä sen tarkasteleminen, mitä ”vahingolla” tarkoitetaan.

F: Tiivistelmä asianosaisten lausumista

23. Kantajat väittävät seuraavaa:

- a. Asiassa Keefe Englannissa annetun tuomion mukaan kantaja voi ajaa kannetta sekä ulkomaille sijoittautunutta vakuutettua että ulkomaille sijoittautunutta vakuutuksenantajaa vastaan.
- b. Tuomiossa Keefe esitetyistä syistä teleologinen tulkinta tukisi sitä, että vakuutettu voidaan haastaa vastaajaksi samassa asiassa kuin vakuutuksenantaja, jos kantaja vaatii kummaltakin korvausta vahingosta ja siitä aiheutuneista menetyksistä. [alkup. s. 7]
- c. Ainoa edellytys, jonka on täyttyvä 13 artiklan 3 kohdan nojalla, on se, että vakuutettu voidaan haastaa vastaajaksi samassa asiassa kuin vakuutuksenantaja sen lain mukaan, jota sovelletaan vakuutuksenantajaa vastaan nostettuun suoraan kanteeseen, tässä tapauksessa Espanjan lain mukaan.
- d. Kolmannella ja neljännellä kantajalla olisi katsottava olevan (koska todisteita sovellettavan lain mukaisesta tilasta ei ole esitetty) oikeus sopimukseen perustumattomaan vahingonkorvaukseen ensimmäistä vastaajaa vastaan, joten heitä olisi pidettävä tässä tarkoituksessa ”vahingon kärsineinä”.

24. Ensimmäinen vastaaja väittää seuraavaa:

- a. Yksikään kantajista ei voi vedota toimivallan osalta 13 artiklan 3 kohtaan. Poikkeuksia yleissääntöön, jonka mukaan kanne henkilöä vastaan olisi nostettava sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa hänellä on kotipaikka, on tulkittava suppeasti ja teleologisesti, ja 3 jaksoa sovelletaan ainoastaan vaatimuksiin, jotka koskevat vakuutusta.
- b. Kantajat vaativat kanteellaan korvauksia vahingosta, jonka he väittävät aiheutuneen huolimattomasta keinohedelmöityshoidosta, ja siitä aiheutuneista menetyksistä. Näissä vaatimuksissa ei ole kyse vakuutusta koskevasta asiasta, eikä niistä tule sellaista pelkästään sen ansiosta, että ne esitetään vakuutuksenantajaa vastaan nostetun kanteen yhteydessä.
- c. Kolmatta ja neljättä kantajaa ei myöskään voida pitää ”vahingon kärsineinä” (tätä käsitettä on tulkittava itsenäisesti pikemminkin kuin sovellettavan lainsäädännön mukaisesti) olosuhteissa, joissa ainoa perusta, jolla heille voitaisiin sanoa aiheutuneen vahinkoa, on se, että heillä kummallakin oli syntyessään kystinen fibroosi hedelmöityksessä käytettyjen sellaisten keinohedelmöitystekniikoiden seurauksena, joita ilman he eivät olisi syntyneet.

G: Miksi unionin tuomioistuimelta pyydetään ennakkoratkaisua?

25. Tässä ennakkoratkaisupyyntöä esitettyissä kysymyksissä tuodaan esille kolme erillistä kysymyksenasettelua:

- a) jos vahingon kärsinyt nostaa kanteen vahingonaiheuttajan vakuutuksenantajaa vastaan sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa hänellä on kotipaikka, uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti, voiko vahingon kärsinyt haastaa vastaajaksi samaan asiaan myös väitetyn vahingonaiheuttajan uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 13 artiklan 3 kohdan nojalla, jos väitettyä vahingonaiheuttajaa vastaan nostettu kanne ei koske ”vakuutusta koskevaa asiaa” (jäljempänä **ensimmäinen kysymyksenasettelu**);
- b) mitä ”vakuutusta koskevalla asiassa” tarkoitetaan uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 3 jaksossa (jäljempänä **toinen kysymyksenasettelu**) ja [alkup. s. 8]
- c) voidaanko kolmatta ja neljättä kantajaa tässä kanteessa pitää uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuina ”vahingon kärsineinä” (jäljempänä **kolmas kysymyksenasettelu**).

26. **Ensimmäisen kysymyksenasettelun** mukaiset kysymykset (kysymykset a ja c) esitetään unionin tuomioistuimelle, koska

- a) [13.12.2007] antamassaan tuomiossa FBTO Schadeverzekeringen, C-463/06 [EU:C:2007:792] unionin tuomioistuin vahvisti, että Bryssel I -asetuksen 9 artiklan 1 kohdan b alakohdan (uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 11 artiklan 1 kohdan b alakohdan) nojalla vakuutetun oli mahdollista nostaa kanne vakuutuksenantajaansa vastaan siinä jäsenvaltiossa, jossa kantajan kotipaikka on, vaikka vakuutuksenantajan kotipaikka olisi toisessa valtiossa (edellyttäen että tällainen suora kanneoikeus sallitaan vakuutussopimukseen sovellettavassa laissa);
- b) asiassa Keefe Court of Appealin (England and Wales) oli ratkaistava, oliko vahingon kärsineellä, jolla oli oikeus nostaa kanne ja joka nosti kanteen väitetyn vahingonaiheuttajan vakuutuksenantajaa vastaan siinä jäsenvaltiossa, jossa vahingon kärsineellä oli kotipaikka (Bryssel I -asetuksen 9 artiklan 1 kohdan nojalla), myös mahdollisuus haastaa vastaajaksi samaan asiaan väitetty vahingonaiheuttaja Bryssel I -asetuksen 11 artiklan 3 kohdan nojalla [uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 13 artiklan 3 kohdan nojalla]. Court of Appeal katsoi, että vahingon kärsineellä oli mahdollisuus haastaa vastaajaksi samaan asiaan, jossa se oli nostanut kanteen vakuutuksenantajaa vastaan, väitetty vahingonaiheuttaja, vaikka väitetyllä vahingonaiheuttajalla oli kotipaikka toisessa jäsenvaltiossa (edellyttäen että deliktiin sovellettavan lainsäädännön mukaan vakuutettu voidaan haastaa vastaajaksi samassa asiassa kuin vakuutuksenantaja) ja (mikä tärkeää käsiteltävän asian kannalta) vaikka

- riita-asiassa väitetyn vahingonaiheuttajan kanssa ei ollut kyse vakuutusta koskevasta asiasta;
- c) Court of Appealin ratkaisu asiassa Keefe [– –] perustui seuraaviin seikkoihin:
- i) tuomiossa FBTO Schadeverzekeringen ei edellytetty, että kyseessä on vakuutus sopimuksen ehtoja koskeva asia, jotta suora kanne vakuutusenantajaa vastaan voitiin nostaa siinä jäsenvaltiossa, jossa vakuutetulla oli kotipaikka (jos vakuutusenantajalla oli kotipaikka toisessa valtiossa) Bryssel I -asetuksen 9 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla;
 - ii) Bryssel I -asetuksen 11 artiklan 2 kohdan [uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 13 artiklan 2 kohdan] nojalla ”vahingon kärsinyt” voi nostaa kanteen vahingonaiheuttajan vakuutusenantajaa vastaan siinä jäsenvaltiossa, jossa vahingon kärsineellä on kotipaikka (jos vakuutusenantajalla on kotipaikka toisessa valtiossa);
 - iii) Bryssel I -asetuksen 11 artiklan 3 kohdan nojalla vahingon kärsinyt voi haastaa vahingonaiheuttajan samassa asiassa, jossa se nostaa kanteen väitetyn vahingonaiheuttajan vakuutusenantajaa vastaan (Bryssel I -asetuksen 11 artiklan 2 kohdan nojalla), vahingon kärsineen jäsenvaltiossa, vaikka väitetyn vahingonaiheuttajan kotipaikka on toisessa valtiossa (jos se on vakuutusenantajaa vastaan nostettuun kanteeseen sovellettavan lain mukaan sallittua); **[alkup. s. 9]**
 - iv) kun Bryssel I -asetuksen 9 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ei edellytetty, että riita-asiassa on kyse vakuutusta koskevasta asiasta (kuten tuomiossa FBTO Schadeverzekeringen vahvistettiin), jotta vakuutettu voi nostaa suoran kanteen vakuutusenantajaa vastaan, ei ollut mitään syytä edellyttää, että riita-asiassa on kyse vakuutusta koskevasta asiasta, jotta kanne voitaisiin nostaa väitettyä vahingonaiheuttajaa vastaan (Bryssel I -asetuksen 11 artiklan 3 kohdan nojalla); ja
 - v) Court of Appeal katsoi, että sen tulkinta Bryssel I -asetuksen 11 artiklan 3 kohdasta oli asetuksen johdanto-osan 13 perustelukappaleessa (heikomman, vahinkoa kärsineen osapuolen suojelu) ja 15 perustelukappaleessa (kahdessa jäsenvaltiossa annettavien keskenään ristiriitaisten tuomioiden välttäminen) määritettyjen tarkoitusten mukainen [uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen johdanto-osan 18 ja 21 perustelukappale]:
- d) mahdollisesti ristiriitaisesti suhteessa Court of Appealin asiassa Keefe antamaan ratkaisuun julkisasiamies Bobek korosti asiassa KABEG esittämässään ratkaisuehdotuksessa, että kaikkien Bryssel I -asetuksen 3 jakson artiklojen on koskettava vakuutusta koskevaa asiaa. Julkisasiamies

Bobek otti näkemyksensä esittäessään huomioon Bryssel I -asetuksen johdanto-osan 11 perustelukappaleen [uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen johdanto-osan 15 perustelukappaleen], jonka mukaan tuomioistuimen toimivaltaa koskevien sääntöjen ennustettavuuden on oltava hyvä ja tämän saavuttamiseksi oli tärkeää, että poikkeuksia yleissääntöön, jonka mukaan kanne vastaajaa vastaan olisi nostettava siinä jäsenvaltiossa, jossa vastaajalla on kotipaikka, olisi tulkittava suppeasti;

- e) ei ole suinkaan selvää, että tuomiossa FBTO Schadeverzekeringen unionin tuomioistuin ei edellyttänyt (kuten Court of Appeal asiassa Keefe katsoi), että kyse on vakuutus sopimusta koskevasta riita-asiasta, jotta Bryssel I -asetuksen 11 artiklan 2 kohtaa voidaan soveltaa. Unionin tuomioistuin hylkäsi väitteen, jonka mukaan sen perusteella, miten suora kanne vakuutuksenantajaa vastaan luokitellaan Saksassa sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevassa lainsäädännössä, määräytyy kysymys siitä, voidaanko kanne vakuutuksenantajaa vastaan nostaa vahingon kärsineen jäsenvaltiossa, ja huomautti, että se riippuu siitä, onko vakuutuksenantajaa vastaan nostetun kanteen kohteena yleisesti vakuutusta koskeva asia. Court of Appealin näkemys, jonka mukaan unionin tuomioistuimen tuomiossa FBTO Schadeverzekeringen katsottiin, että jotta vahingon kärsinyt voi nostaa kanteen vakuutuksenantajaa vastaan Bryssel I -asetuksen 11 artiklan 2 kohdan nojalla, vakuutuksenantajaa vastaan esitetyn vaatimuksen kohteena ei tarvitse olla ”vakuutusta koskeva asia”, voi perustua näkemyseroon siitä, mitä ”vakuutusta koskeva asia” tarkoittaa (ks. jäljempänä **toinen kysymyksenasettelu**);
- f) Supreme Court myönsi asiassa Keefe vastaajalle (väitetylle vahingonaiheuttajalle) valitusluvan Court of Appealin ratkaisusta. Ennen kyseisen valituksen käsittelemistä Supreme Court esitti ennakkoratkaisukysymyksiä unionin tuomioistuimelle. Nämä kysymykset koskivat muun muassa sitä, edellytetäänkö, että vahingon kärsineen väitettyä vahingonaiheuttajaa vastaan nostaman kanteen kohteena on vakuutusta koskeva asia, jotta vakuutettu voidaan haastaa vastaajaksi Bryssel I -asetuksen 11 artiklan 3 kohdan nojalla samassa asiassa kuin vakuutuksenantaja Bryssel I -asetuksen 13 artiklan 2 kohdan nojalla (kummassakin tapauksessa vahingon kärsineen jäsenvaltiossa). [– –]. Supreme Courtiin tehty valitus peruutettiin ennen kuin unionin tuomioistuin tarkasteli Supreme Courtin sille esittämiä kysymyksiä; ja
- g) sitä koskevaan valintaan, mitkä uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 3 jaksoon sisältyvän ”vakuutusta koskevan poikkeuksen” taustalla olevat tarkoitukset ja käytännöt olisi asetettava etusijalle, liittyy epävarmuutta, ja se on asia, josta on suotavaa pyytää ohjeita unionin tuomioistuimelta. [**alkup. s. 10**]

27. **Toisen kysymyksenasettelun** mukainen kysymys (**kysymys b**):

a) Asiassa KABEG esittämässään ratkaisuehdotuksessa julkisasiamies Bobek ilmeisesti katsoi, että ”vakuutusta koskeva asia” tarkoitti sitä, että asianomaisen vaatimuksen on koskettava vakuutus sopimuksesta johtuvia oikeuksia ja velvollisuuksia; siinä ei edellytetty vakuutus sopimusta koskevaa riita-asiaa. Julkisasiamies Bobek esitti näkemyksensä asiassa KABEG, jossa oli kyse suoraan vakuutuksenantajaa vastaan Bryssel I -asetuksen 11 artiklan 2 kohdan nojalla nostetusta kanteesta. Julkisasiamies Bobek katsoi, että edellytys, jonka mukaan vakuutuksenantajaa vastaan nostetun kanteen kohteena on oltava ”vakuutusta koskeva asia”, täyttyi jo pelkästään sen vuoksi, että vakuutuksenantajaa vastaan nostetussa kanteessa oli kyse vakuutus sopimuksen mukaisia kyseisen vakuutuksenantajan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevista kysymyksistä. Yhtä selvää ei ole se, miten väitetyn vahingonaiheuttajan (joka on vakuutettu vakuutus sopimuksen perusteella) haastaminen samassa asiassa, jossa nostetaan suora kante vakuutuksenantajaa vastaan, voisi koskea ”vakuutusta koskevaa asiaa”;

b) Edellä mainitussa Supreme Courtin unionin tuomioistuimelle esittämässä ensimmäisessä kysymyksessä (ks. 14 kohdan a alakohta) katsottiin, että ”vakuutusta koskeva asia” voi tarkoittaa (toisin kuin julkisasiamies Bobek katsoi asiassa KABEG esittämässään ratkaisuehdotuksessa), että riita-asiassa on oltava kyse vakuutus sopimuksen pätevydestä tai vaikutuksesta.

c) Unionin tuomioistuinta pyydetään näin ollen selventämään sen edellytyksen luonnetta ja laajuutta, että jotta uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 3 jaksoa voidaan soveltaa, kyseessä on oltava ”vakuutusta koskeva asia”, erityisesti silloin, jos vahingon kärsinyt, joka nostaa suoran kanteen vakuutuksenantajaa vastaan uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 13 artiklan 2 kohdan nojalla kotijäsenvaltiossaan, haluaa haastaa samaan asiaan väitetyn vahingonaiheuttajan uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 13 artiklan 3 kohdan nojalla, jos väitetyn vahingonaiheuttajan kotipaikka on toisessa valtiossa.

28. **Kolmannen kysymyksenasettelun mukainen kysymys (kysymys d):**

a) Kantajat väittivät, että ensimmäinen vastaaja toimi huolimattomasti antaessaan hedelmöityshoitoa ensimmäiselle ja toiselle kantajalle, koska hoidon seurauksena kolmannella ja neljännellä kantajalla oli syntyessään kystinen fibroosi;

b) Kantajien mukaan ensimmäinen vastaaja toimi huolimattomasti, koska lahjoitetun munasolun ja toisen kantajan sperman yhdistelmä aiheutti geenivirheen, jonka seurauksena kolmannella ja neljännellä kantajalla oli syntyessään kystinen fibroosi. Kantajat väittävät, että ensimmäisen vastaajan olisi pitänyt tutkia munasolun lahjoittaja sen varmistamiseksi, että munasolun DNA yhdistettynä toisen kantajan sperman DNA:han ei aiheuttaisi geenivirhettä, jonka seurauksena kolmannella ja neljännellä kantajalla oli syntyessään kystinen fibroosi.

- c) Kolmas ja neljäs kantaja eivät olisi voineet syntyä olosuhteissa, joissa väitettyä huolimattomuutta ei olisi tapahtunut (toisin sanoen kolmas ja neljäs kantaja ovat olemassa vain lahjoitetun munasolun ja toisen kantajan sperman yhdistelmän ansiosta, jota väitetään ensimmäisen vastaajan laiminlyönniksi); ja [alkup. s. 11]
- d) on epävarmaa, voidaanko kolmatta ja neljättä kantajaa näissä olosuhteissa pitää asianmukaisesti uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuina vahingon kärsineinä. Jos kolmas ja neljäs kantaja eivät ole uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja vahingon kärsineitä, ensi näkemältä he eivät voi nostaa kannetta ensimmäisen vastaajan vakuutuksenantajaa vastaan Englannissa eivätkä siten voi haastaa samaan asiaan ensimmäistä vastaajaa uudelleenlaaditun Bryssel I -asetuksen 13 artiklan 3 kohdan nojalla.
29. High Court, Queen's Bench Division (Birmingham District Registry) esittää näin ollen kunnioittavasti unionin tuomioistuimelle liitteessä muotoillut ennakkoratkaisukysymykset:

LIITE

Euroopan unionin tuomioistuimelle esitettävät ennakkoratkaisukysymykset

- a. Edellytetäänkö uudelleenlaaditun asetuksen N:o 1215/2012 13 artiklan 3 kohdassa, että kanneperuste, johon vahingon kärsinyt vetoaa kanteessaan vakuutuksenottajaa tai vakuutettua vastaan, koskee vakuutusta koskevaa asiaa?
- b. Jos a kohtaan vastataan myöntävästi, onko se, että kanne, jonka vahingon kärsinyt nostaa vakuutuksenottajaa tai vakuutettua vastaan, perustuu samoihin tosiseikkoihin ja esitetään samassa asiassa kuin suora kanne vakuutuksenantajaa vastaan, riittävä oikeuttamaan päätelmän, jonka mukaan vahingon kärsineen kanteen osalta on kyse vakuutusta koskevasta asiasta?
- c. Jos a kohtaan vastataan kieltävästi, riittääkö, että sen lain mukaan, jota sovelletaan vakuutuksenantajaa vastaan nostettuun suoraan kanteeseen, on sallittua haastaa vakuutettu samaan asiaan, jossa on nostettu suora kanne vakuutuksenantajaa vastaan?
- d. Kuuluuko 13 artiklan 2 kohdan vahingon kärsineen käsitteeseen keinohedelmöitystekniikoiden tuloksena syntynyt henkilö, kun kyseinen henkilö nostaa kanteen, jossa vedotaan huolimattomuuteen kyseisen henkilön hedelmöittämisessä käytettyjen keinohedelmöitystekniikoiden käytössä? [alkup. s. 12]